

שלח לך (366)

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים (יג.ב)

למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים לפי שלקחה על עסקי דיבה שדברה באחיה ורשעים הללו לא לקחו מוסר (רש"י). צריך להבין, למה אמרו חז"ל ולא "לקחו" מוסר, מתאים יותר היה לכתוב ולא למדו מוסר? יש לומר: מוסר לא מספיק ללמוד. אדם יכול לראות ולהסכים ולהנהן בראשו ודי לו בזה. מוסר הכוונה לקחת למעשה. התביעה היא אדם שראה דבר כה מלמד, שהגדולה שבגדולות על תביעה דקה שבדקה, לקחה כי היה בזה משהו לשון הרע, לא מספיק להתעורר אלא צריך לקחת למעשה. המדרש בפרשת מרגלים מביא את הפסוק במשלי: "כחומץ לשינים כעשן לעינים כן העצל לשולחיו" ויש לשאול: לא מצינו שהמרגלים היו עצלנים? אלא הביאור הוא דישנם שני מיני עצלות, ישנה עצלות של כבודות הגוף ויש עצלות המחשבה, ואצל המרגלים כאשר ראו את מעשה מרים ולא התבוננו לקחת למעשה, זה נבע מעצלות המחשבה.

ספר "לחתך עליון"

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹנִן יְהוֹשֻׁעַ (יג.טו)

התפלל עליו: י-ה יושיעך מעצת מרגלים (רש"י). קשה לכאורה, אם ידע משה רבינו שעומד להתרחש אסון, מדוע לא ניסה למנוע זאת? בנוסף, מדוע התפלל רק על יהושע שינצל מאותו אסון, מן הראוי היה שיתפלל על כל המרגלים ויוסיף לכולם את האות י לשמם? ביאר בעל ה"תורת תמימה": האמת משה רבינו לא ידע שיהיה כאן אסון, אלא שביחס ליהושע היה לו חשש מיוחד משום שהיה משבט אפרים, בנו של יוסף ויוסף כבר הוציא פעם אחת דיבת אחיו רעה. לכן, בניסיון למנוע הסתבכות נוספת, הוסיף משה רבינו ליתר בטחון את האות י לשמו של יהושע. אלא שלפי זה צריך להבין מדוע לא דאג משה רבינו גם לגדי בן סוסי שהיה משבט מנשה, אף הוא בנו של יוסף? מה טעם פחד על יהושע יותר מאשר על גדי בן סוסי? עונה על כך ה"כלי יקר": יהושע היה תלמידו של משה, ומשה הקפיד על יהושע שלא יקדיח תבשילו ברבים ויתלו את קלקלתו ברבו! אם יהושע, תלמידו של משה, היה עומד בעצה אחת עם המרגלים, מה היו אומרים על משה! על כך דאג משה באופן מיוחד ליהושע שלא יכשל עמהם.

ספר "ומתוך האור"

אָפֶס פִּי עֵז הָעַם הַיִּשְׁבֵּב בְּאַרְץ וְהָעָרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד (יג.כח)

בצורות לשון חזק, ותרגומו כריכן לשון בירוניות עגולות, ובלשון ארמי כריך (רש"י). וקשה דהלא הם רצו

לדבר רעה על הארץ, ואיזה רעה יש בזה שיש בנינים עגולים. ונראה דהנה הביא רש"י בפרשת מצורע שנגעי הבתים היו טובים לישראל, כי הכנענים הטמינו כספם וזהבם בקירות הבית, וע"י שנותצין את הבית מחמת נגעיו מתגלים האוצרות. והנה איתא בנגעים (פ"ב): דבית עגול שאין בו קרן זוית אינו נטמא בנגעים. וזה שאמרו המרגלים, אתם חושבים שתמצאו שם כל טוב ואף שהטמינו הכנענים את אוצרותיהם תמצאו אותם ע"י נגעי הביתם, דעו כי יש שם בצורות עגולות, והדין הוא שהם אינם מטמאים בנגעים, וממילא לעולם לא תמצאו את האוצרות, ושפיר היה בזה הוצאת דבה רעה ספר "מקח טוב"

עַד מָתִי לְעֵדָה הָרְעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִמָּה מְלִינִים עָלַי (יד.כו)

פלא פלאות, דווקא במרגלים בפסוק זה בו מאשים אותם משה שאינם רק רעים בעצתם, אלא שמלינים עליו ומחטיאים את כל בני ישראל, דווקא מהם אנו למדים שדבר שבקדושה נאמר בעשרה? יש לומר שבאה התורה להשמיענו שגם עשרה מישראל שהם בגדר רשעים, גם הם נקראים "עדה", והשכינה שרויה ביניהם, שניתן לצרפם לומר קדושה ברכו וכל דבר שבקדושה שמצריך עשרה. סיבת הדבר היא היות שבכל יהודי, אפילו נוהג ברשעות ישנה נקודה נסתרת וניצוץ של קדושה שלא כבה לעולם שהרי לא ידח ממנו נדח כל זמן שהם בחיים, יכולים המה לשוב ויש תקוה שישובו מכח נקודה הפנימית של הקדושה.

ספר "להתערן באהבתך"

כל פיתויי היצר הרע, דימיון המה וַיִּשְׁכְּמוּ בַּכֶּרֶךְ וַיַּעֲלוּ אֶל רֹאשׁ הַהָר לְאמֹר הֲנִנּוּ וְעָלִינוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' פִּי תִטְאֲנוּ (יד.מ)

שואל ה"סבא מקלם", כיצד חל שינוי כה קיצוני במחשבתם של בני ישראל, קודם אמרו (פסוק ד): "נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשְׁוֹכָה מְצַרְיָמָה", ואילו עתה התהפך לבס ופנו להלחם במסירות נפש כדי להיכנס לארץ ישראל? וביאר על פי מאמר חז"ל (קידושין לא.): גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה, ופירושו התוספות, שהמצווה ועושה גדול ביותר, מפני שהוא דואג תמיד להכניע את יצרו ולקיים מצוות בוראו. כלומר זוהי טיבה של האדם, כאשר מצווים אותו לעשות דבר מה, היצר הרע מפתה אותו שלא למלא אתר הציווי, ואילו כאשר האדם אינו מצווה, קל לו יותר לעשות את המעשה. מעתה, כל זמן שהיו בני ישראל מצווים להיכנס לא"י, היצר הרע נלחם בהם ופיתה אותם שלא יכנסו לארץ, אבל לאחר שנאסר עליהם להעלות, בטל היצר הרע ובטלו פיתוייו

ותעתועיו, ונוכחו לדעת כי א"י היא המקום הטוב ביותר. צא ולמד, שכל פיתויי היצר הרע, דמיון הם, ואין בהם כל ממשות. **ספר "להתענג בתענוגים"**

להקריב קרבן לה', לתת המובחר ביותר תְּרִימו תְּרוּמָה..... (ט"ו, כ)

על הפסוק " **וַיָּרָא מִנְחָה פִּי טוֹב וְאֵת הָאָרֶץ פִּי נְעֻמָּה וַיֵּט שְׁכֵמוֹ לְסַפֵּל....**" (בראשית מט, טו), יש שאלה מפורסמת, והיא, שהדברים נראים לכאורה כסתירה. שהרי אם ראה יששכר את מעלת המנוחה, מדוע נטה שכמו לסבול? יש תשובה מופלאת על כך בשם החזון איש זצ"ל. כאשר יהודי רוצה להקריב קרבן לה', עליו לעשות זאת מן המובחר ביותר, כמו שהיה אצל הבל שהביא מן המובחר, ולכן שעה ה' אל מנחתו, אבל קין שהביא מן הגרוע לא שעה. גם יששכר, מסביר החזון איש, ביקש להקריב את חייו לה', והתבונן מה הוא הדבר הטוב והערב ביותר אשר אנשים חפצים בו, ואת זה הוא התכוון להקריב לה'. הוא התבונן בענין, ומשהגיע למסקנה שהדבר הנחשק ביותר בעולם הזה, היא המנוחה, החליט להקריב דוקא אותה להקב"ה, ולכן **"ויט שכמו לסבול"**. יש בדברים מרגשים אלה מסר חד כתער! שהרי רק בדרך זו, כאשר אדם תורם להקב"ה את הדבר הטוב ביותר שיש לו, הוא מוכיח את אהבתו לרבון כל העולמים. כל עוד שהוא מעדיף לשמור אצלו את הדברים הללו, אין אהבתו שלימה. **ספר ברכי נפשי מאת הרב זילברשטיין שליט"א**

מיתת המקושש מרצונו

וַיִּקְרִיבוּ אֹתוֹ הַמַּצְאִים אֹתוֹ מִקֹּשֶׁשׁ עֲצִים אֶל מֹשֶׁה (טו.לג) יש לרקדק בשינוי הלשון בין המקושש למקלל. בפרשת אמור לגבי המקלל נאמר: "ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ויביאו אותו אל משה" (כד. יא), וכאן אצל המקושש נאמר: **"וַיִּקְרִיבוּ אֹתוֹ"**? ביאר בספר **"ויאמר אברהם"** דהנה אמרו חז"ל המקושש לשם שמים נתכוון, כדי שימיתוהו ויראו ישראל שגם במדבר נענשים על עוון חילול שבת, וכיון שכן כתוב **"וַיִּקְרִיבוּ אֹתוֹ"** דמיד שלקחו אותו בא מרצונו והלך מעצמו. אבל המקלל לא רצה ללכת אל בית המשפט והוצרכו להביאו על כרחו לכן כתוב **"ויביאו אותו אל משה"**.

ספר "אוצרות התורה"

פְּתִיל תְּכֵלֶת (טו. לח)

תכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד (מנחות מג:), תמוה הוא, אם השי"ת בחר בצבע התכלת על שום שהוא דומה לים והים דומה לרקיע והרקיע לכסא הכבוד, מדוע איפוא לא בחר מלכתחילה בצבע הדומה לכסא הכבוד. אלא צא ולמד, כדי לעלות מעלה מעלה, יש ללכת מדרגה לדרגה, עד שמגיעים לכסא הכבוד. אי אפשר לאדם להגיע בבת אחת, ללא עמל ויגע, להשגות נעלות ברוחניות. רק מה שרוכש האדם בעמל רב

ובעבודה מייגעת, הופך להיות חלק ממנו, דבק בו לעולם. רק בדרך זאת יכול הוא להגיע עד כסא הכבוד. **רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות"**

הלכה: מיץ הנאשר בסוף הסלט

האוכל סלט ירקות עם שמן זית ובירך על הסלט בורא פרי האדמה לפי שהוא העיקר, ולאחר גמר אכילת הסלט נשאר מיץ שהוא שמן זית עם הנוזל הנפרש מהירקות, אם אותו מיץ הוא מועט אין לברך עליו משום שהוא טפל לסלט, אך אם הוא מרובה באופן שהיה האדם אוכל גם בלי שאכל סלט קודם, הרי שאינו טפל ויש לברך עליו. ומה ברכתו, אם השמן זית הוא העיקר למטרת רפואה, זיכרון וכדומה, יברך העץ, ואם המיץ עיקר יברך שהכל. אך אם המיץ הנפרש מהירקות עיקר לא יברך כלל, דאותו המיץ ודאי תפל לירקות שמהם יצא, והשמן זית והמיץ לימון טפלים לו.

ספר "הילכות ברכות" רב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: רק בחשכה נוצצים הכוכבים. ספר "שמחלה"

חקירה: שומר

חיובו לשלם הוא תולדה של חיוב השמירה, או שהוא דין נפרד (קובץ שיעורים קידושין צב: מחלוקת ראשונים) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: אבות ונכדים: פלוני התפאר שהוא נכד של צדיק ידוע. אמר לו אחד פיקח: היודע אתה, מדוע נקראו אברהם יצחק ויעקב בשם אבות? ללמדך שהיו אבות ולא נכדים. **ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף קנג)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מוחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה.

